

Menetelmäseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Palkkasummakuvaajat ovat indeksejä, jotka kuvaavat yritysten maksaman palkkasumman kehitystä kuukausittain eri toimialoilla. Indeksien laskennassa käytetään Suomen lähes koko yritystoiminnan kattavaa Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineistoa (ent. kausiveroaineisto) sekä Tilastokeskuksen suoraa tiedonkeruuta ja yritysrekisteriä.

Tietoja käytetään Eurostatissa, Euroopan keskuspankissa, eräissä kansainvälisissä organisaatioissa ja Suomen julkisessa hallinnossa sekä aluekehittämisessä yritystalouden kehityksen seurantaan ja analysointiin. Elinkeinoelämä ja tutkimuslaitokset käyttävät tietoja markkinoiden ja kilpailijoiden kehityksen arviointiin.

Palkkasummaindeksejä julkaistaan seuraavista toimialojen pääluokista:

- A-X Koko talous
- B, C, D, E Teollisuus
- F Rakentaminen
- G Kauppa
- H, I, J, L, M, N, R, S Muut palvelut
- K Rahoitustoiminta ja vakuutustoiminta
- O-Q Julkinen sektori
- Yksityinen sektori (Sektoriluokat: 11102-03)
- P Koulutus (pl. julkinen sektori)
- Q Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut (pl. julkinen sektori)

Teollisuudesta, rakentamisesta, kaupasta ja muista palveluista julkaistaan lisäksi useiden alatoimialojen palkkasummaindeksejä: teollisuudessa alatoimialoja julkaistaan 35, rakentamisessa 3, kaupassa 24 ja muissa palveluissa 33.

Teollisuuden, rakentamisen, kaupan sekä muiden palvelujen palkkasumman kuukausittainen julkaiseminen aloitettiin vuonna 1999. Rahoitustoiminnan, koulutuksen, terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen, julkisen sektorin ja koko talouden palkkasummasarjojen julkaiseminen aloitettiin maaliskuussa 2001. Yksityisen sektorin palkkasummasarjan julkaiseminen aloitettiin maaliskuussa 2014. Yksityisen sektorin indeksisarja alkaa vuodesta 2005, kaksi kaupan sarjaa alkavat vuodesta 2010 ja kaikki muut indeksisarjat alkavat vuodesta 1995.

Kuukausittaisten koko maata koskevien tilastojen lisäksi liiketoiminnan suhdannekehitystä kuvataan asiakkaiden tietotarpeen mukaan. [Asiakaskohtainen suhdannepalvelu](#) tuottaa liikevaihto-, vienti-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätietoja sekä suhdannekehityksen taustaa selittäviä kasvukatsauksia asiakkaan valinnan mukaan:

alueittain toimialoittain yrityksistä kokoluokittain valitusta yritysryhmästä.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

1.2.1 Tietolähteet

Palkkasummakuvaajat perustuvat **Verohallinnon oma-aloitteisten verojen tietoihin**, jota täydennetään **Tilastokeskuksen tiedustelulla**. Lisäksi hyödynnetään Tilastokeskuksen yritysrekisteriä.

Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineisto sisältää arvonlisäveron ja työnantajasuoritusten maksu- ja ilmoitusmenettelyn yhteydessä kerätyt tiedot. Verohallinnon aineistossa havaintoyksikkönä on yritys. Aineisto kattaa kaikki työnantajasuoritus velvolliset yritykset.

Tilastokeskuksen tiedonkeruussa perushavaintoyksikkönä on yritys, mutta merkittävimmät monitoimialaiset yritykset on jaettu toimialapuhtauden säilyttämiseksi toimialayksiköihin. Yrityksellä voi siten olla esimerkiksi erilliset toimialayksiköt valmistus-, myynti- ja palvelutoiminnassaan. Tiedustelu kattaa noin 2000 toimialojensa merkittävintä yritystä, joilta kysytään liikevaihtotietoa kuukausittain.

Indeksejä tuotettaessa apuna käytetään yritysrekisteristä saatavia yritysten perustietoja.

1.2.2 Käytetyt käsitteet

Palkkasumma

Palkkasumma tarkoittaa yritysten maksamien bruttomääräisten palkkojen summaa. Palkkoihin sisällytetään kaikkien yrityksen palveluksessa olevien työntekijöiden rahamääräiset korvaukset kuukauden aikana tehdystä työstä. Palkat sisältävät kaikki työntekijöiltä kannettavat tuloverot ja sosiaaliturvamaksut sekä lisäksi erilaiset lisätyöt (ylityö, yötyö), bonukset ja lomarahat. Palkkaan sen sijaan eivät kuulu optiot, työn tekemiseen liittyvät kulut ja työnantajan sosiaaliturvamaksut.

Indeksit

Perusvuoden alkuperäisen sarjan indeksien keskiarvo on 100. Perusvuoden sisällä kuukausittaiset arvot poikkeavat sadasta. Nykyisissä palkkasummaindekseissä perusvuosi on 2015. Perusvuosi uusitaan viiden vuoden välein, joten seuraava perusvuosi on 2020.

Indeksien avulla voidaan laskea prosenttimuutoksia eri vuosien välillä vertaamalla samoja kuukausia eri vuosina. Vuoden sisäisiä muutoksia suhdanteissa voidaan seurata vertaamalla vuoden eri kuukausia keskenään kausitasoitettun sarjan avulla. Kausitasoitettu sarja poistaa kausivaihtelun, joka ilmenee mm. tiettyihin kuukausiin kohdistuvina sesonkeina.

Indeksit sopivat hyvin eri toimialojen kehityksen vertailuun. Lisäksi indeksien avulla on helppo verrata toimialan palkkasumman kehitystä vaikkapa ansiotasossa ja työllisyydessä tapahtuneisiin muutoksiin. Sen sijaan indeksit eivät kerro palkkasummien euromäärää ja jakautumista toimialojen kesken. Toimialoittaiset euromäärät ovat saatavissa Tilastokeskuksen vuositilastoista, kuten yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta.

Laskuesimerkki palkkasummaindekseillä laskemisesta ja niiden tulkinnasta

Ajankohta (2015=100)	Palkkasumma- indeksi	Muutosprosentti perusvuoden keskiarvosta
Elokuu 2011	84,8	-15,2
Elokuu 2015	101,4	1,4
Elokuu 2016	108,0	8,0

Muutos prosentteina elokuusta 2015 elokuuhun 2016:

$$100 * (108,0 - 101,4) / 101,4 = 6,5.$$

Nousua on siis 6,5 prosenttia.

Arvoindeksi

Arvoindeksi kuvaa nimellisarvon kehitystä suhteessa perusvuoden vastaavan arvoon. Kunkin ajankohdan indeksipisteluku ilmoittaa, kuinka monta prosenttia kyseisen ajankohdan arvo on perusajankohdan arvosta. Siten kuukausitilastoissa tarkasteltavan kuukauden arvoindeksipisteluku kuvaa sitä, kuinka monta prosenttia ko. kuukauden arvo on perusvuoden kuukausikeskiarvosta.

Seuraavassa taulussa on hahmoteltu eri muuttujien tulkintaa.

Muuttuja	Vastaa kysymykseen...
Vuosimuutos	Miten palkkasumma on muuttunut edellisen vuoden vastinkuukauteen nähden?
Alkuperäinen indeksisarja	Miten eri kuukausien palkkasumma eroaa toisistaan ja mikä on ajallinen kehitys?
Työ- tai kauppa päiväkorpisarja	Mikä olisi kehitys siinä tapauksessa, että kuukausittaisten työ- tai kauppapäivien lukumäärä vastinkuukausina olisi sama vuodesta toiseen?
Kausitasoitettu sarja	Mikä olisi kehitys, jos vuodenaikojen ja juhlapyhien aiheuttamat muutokset poistettaisiin?
Trendisarja	Mikä on tarkasteluajanjakson suhdannekehitys (viimeisimmät kuukaudet perustuvat teoreettiseen estimointiin, joten niihin kannattaa suhtautua varauksella)?

1.2.3 Toimiala- ja sektoriluokitukset

Toimialaluokat on muodostettu toimialaluokitus [TOL 2008](#):n mukaisesti (Tilastokeskus, Helsinki 2008). Toimialaluokitus TOL 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev. 2:een siten, että NACEn nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla.

Yksiköt luokitellaan toimialaluokkiin pääasiallisen toimintansa perusteella. Koska useissa yksiköissä harjoitetaan monenlaista toimintaa, joudutaan niiden merkitys punnitsemaan arvonlisäysosuuksien avulla. Mitä enemmän jokin toiminta lisää arvoa, sitä suurempi paino sille annetaan toimialamäärittelyssä. Jos arvonlisäystä ei tiedetä, käytetään esimerkiksi palkkoja, henkilöstön määrää, tuotannon bruttoarvoa ja liikevaihtoa.

Käytetty **sektoriluokitus** perustuu julkaisuun [Sektoriluokitus 2012](#) (Tilastokeskus, käsikirjoja 5, Helsinki 2012). Sektoriluokitus on Euroopan unionin kansantalouden tilinpitojärjestelmän EKT 2010:n perusluokitus. Luokituksessa yksiköt jaetaan omistajuuden, toiminnan tarkoituksen ja rahoitustavan perusteella eri sektoreihin.

1.3 Lait ja asetukset

Tilastojen laadintaa ohjaa valtion tilastotoimen yleislaki, [tilastolaki](#), jonka mukaan tilastoihin tulee ensi sijassa käyttää muihin tarkoituksiin kerättyä tietoa. Tiedonantajilta kerätään vain ne välttämättömät tiedot, joita ei saada muualta. Yrityksillä, kunnallisilla organisaatioilla ja voittoa tavoittelemattomilla yhteisöillä on velvollisuus antaa tietoa laissa erikseen määritellyissä asioissa. Tilastojen perustiedot ovat salassa pidettäviä ja niitä voidaan luovuttaa vain tunnistamattomassa muodossa sekä vain tieteellisten tutkimusten ja tilastollisten selvitysten tekoon. Poikkeuksena ovat yritysrekisterin tiedot sekä valtion ja kuntien viranomaisten toimintaa kuvaavat julkiset tiedot. Lisäksi uudesta ja muuttuneesta tietojen keruusta on neuvoteltava tiedonantovelvollisten edustajien kanssa hyvissä ajoin ennen tiedonkeruun aloittamista.

Aina indeksisarjoja julkaistaessa otetaan huomioon tietojen luottamuksellisuus; toisin sanoen tuloksista ei voida päätellä yksittäisen yrityksen tietoja tai kehitystä. Sen vuoksi eräiden toimialojen tietoja ei julkaista ollenkaan. Esimerkiksi ilmaliikenteen liikevaihtoindeksejä ei julkaista. Tiedot sisältyvät kuitenkin kuljetus ja varastointi –päälukon tietoihin.

Kuukausitilastointia ohjaa EU:n [asetus lyhyen aikavälin tilastoista N:o 1165/98](#). Asetus velvoittaa jäsenvaltioita tuottamaan koko maata koskevia indeksisarjoja mm. liikevaihto- ja palkkasummatiedoista tietyiltä toimialoilta.

Lisätietoja Tilastokeskuksen tehtäviä ja toimintaa säätelevistä [laeista ja asetuksista](#).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1 Perusjoukko

Liiketoiminnan kuukausikuvaajien perusjoukkona ovat palkkasummaindeksejä laskettaessa kaikki palkkoja maksavat työnantajat. Liiketoiminnan harjoittajista otetaan mukaan laskentaan ne, jotka Tilastokeskuksen yritysrekisterin toimialakoodin mukaan kuuluvat tarkasteltaville toimialoille.

2.1.1 Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineisto

Työnantajan on annettava oma-aloitteisten verojen ilmoitus maksamistaan palkoista ja muista suorituksista kuukausittain tai neljännesvuosittain. Neljännesvuosiraportointiin ovat oikeutettuja työnantajasuoritusten osalta kaikki ne työnantajat, joiden liikevaihto on 50 000 euroa tai alle. Ennen vuotta 2010 indeksin laskennassa käytetään arvolisäverotuksen ja työnantajasuoritusten maksuvalvonta-aineistoa. Sähköinen oma-aloitteisten verojen ilmoitus palautetaan Verohallintoon sen kalenterikuukauden 12. päivänä jona kohdekuuden vero tai maksu on lain mukaan ilmoitettava. Niinpä esimerkiksi tammikuun ALV-tiedot ja helmikuun palkkatiedot ilmoitetaan Verohallintoon maaliskuun 12. päivään mennessä.

Verohallinnon työnantajasuoritustiedoista lasketut palkkasummatiedot ovat valmiit indeksisarjojen laskentaa varten noin 30 päivän kuluttua kohdekuukauden päättymisestä. Verohallinnon aineistot täydentyvät kohdekuukauden osalta usean kuukauden ajan. Kuukausittain ilmoittavien yritysten osalta aineisto täydentyy kuuden kuukauden ajan, harvennetussa ilmoitusmenettelyssä vielä tätä pidemmältä ajalta. Ensimmäisellä poimintakerralla aineiston kattavuus on keskimäärin 90 prosenttia yritysten palkkasummalla mitattuna.

2.1.2 Suora tiedonkeruu

Suoran tiedonkeruun piirissä on noin 2000 toimialojensa merkittävintä yritystä, joilta kerätään kuukausittain liikevaihtotietoa. Lisäksi toimialayksiköihin jaetuilta merkittävimmiltä yrityksiltä kysytään palkkasummatietoa, sillä sitä ei saada muista lähteistä. Tiedustelussa ei ole rahoitustoiminnan-, julkisen sektorin-, koulutuksen- tai terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen yrityksiä. Valinnan kriteereinä ovat liikevaihdon suuruus ja yrityksen henkilökunnan määrä. Otoksesta poistetaan lopettaneet yritykset ja yritykset, joiden toiminta on vähentynyt huomattavasti. Otosta täydennetään uusilla ja toimintaansa laajentaneilla yrityksillä. Suorakysely postitetaan yrityksille kohdekuukautta seuraavan kuukauden alussa ja lomake tulee palauttaa Tilastokeskukseen kohdekuukautta seuraavan kuukauden 15. päivään mennessä.

Tiedonanto tapahtuu sähköisesti ja tiedustelulomake on pyritty pitämään lyhyenä ja selkeänä, ja siinä kysytään vain välttämättömiä tietoja, jotta tiedonantorasitus otokseen kuuluville yrityksille olisi mahdollisimman alhainen. Otoksen muodostamisessa on pyritty siihen, että mahdollisimman pienellä otoskoolla saavutettaisiin riittävä toimialoittainen kattavuus liikevaihdon suhteen. Otoksen osuus kunkin päätoimialan yritysten lukumäärästä on keskimäärin 0,1-7 prosenttia.

2.2 Laskentamenetelmä

2.2.1 Laskenta-aineiston korjaaminen ja rajaaminen

Verohallinnon aineistoon ja Tilastokeskuksen tiedusteluun perustuvaa tietokantaa päivitetään jatkuvasti. Ennen laskentaa aineistolle tehdään eheys- ja loogisuustarkastelua sekä estimoidaan neljännesvuosi- ja vuosi-ilmoittajien tiedot kuukausitasolle. Aineistopäivitysten, kuten aineiston kertymisen tai yritysten muuttuneiden kuukausitietojen takia lasketut indeksit voivat hieman muuttua laskenta-ajankohdasta toiseen. Indeksien laskentavaiheessa oikaistaan tai poistetaan havainnot, jotka osoittautuvat virheellisiksi. Aineisto tarkistetaan jokaisella laskentakerralla yritystasolla käymällä läpi merkittävimmät yritysjärjestelyt ja palkkasumman muutokset, yritysten aloitukset ja lopetukset.

2.2.2 Laskenta

Perusvuosi

Palkkasummakuvaajien **perusvuosi on 2015**. Toisin sanoen alkuperäisen sarjan vuoden 2015 kuukausi-indeksien keskiarvo on 100. Kuukausittaiset palkkasumat on laskettu yritysakohtaisista tiedoista toimialoittain yhteen.

Indeksien laskenta

Laskenta perustuu **muutosestimointiin**. Tietoja ei voida laskea suoraan summaamalla, koska aineisto on uusimpien kuukausien osalta vajaa; koossa on vain osa yrityksistä. Menetelmässä vertaillaan tarkasteltavan kuukauden ja edellisen vuoden vastaavan kuukauden vertailukelpoisia havaintoja huomioimalla muun muassa yritysjärjestelyt ja kirjanpitoon liittyvät raportointikäytännön muutokset. Indeksit lasketaan kuukausittain uudelleen kunnes aineisto on lopullinen.

2.3 Työpäiväkorjaus, kausitasoitus ja trendi

2.3.1 Kausitasoituksen käsitteitä

Työpäiväkorjauksella tai kaupapäiväkorjauksella eliminoidaan kalenterista johtuvat vaihtelut. Työpäiväkorjaus huomioi arkipäivien lukumäärien eroista aiheutuvan vaihtelun. Kauppapäiväkorjauksella tarkoitetaan menetelmää, joka poistaa eri viikonpäivien vaihtelun vaikutuksen indeksin kehitykseen. Joissain indekseissä korjataan myös yleisistä pyhäpäivistä aiheutuvat muutokset.

Perinteisesti ajatellaan, että aikasarja koostuu erillisistä komponenteista, joita ei voida erikseen havaita. Taloudellisen ilmiön kehittymistä kuvaavista aikasarjoista erotetaan tavallisesti seuraavat neljä komponenttia: trendi-, suhdanne-, kausivaihtelu- sekä jäännös- eli residuaalikomponentti.

Kausivaihtelulla tarkoitetaan vuoden sisällä tapahtuvia systemaattisia heilahteluja taloudellisissa aikasarjoissa, jotka aiheutuvat muun muassa vuodenaikojen vaihtelusta, sesongeista, lomista ja muista yleensä yrityksistä itsestään riippumattomiksi mielletyistä ilmiöistä.

Trendillä tarkoitetaan aikasarjassa ilmenevää jokseenkin tasaista ja systemaattista liikettä. **Suhdannekomponentti** on taas seurausta taloudellisten suureiden syklisestä kehityksestä. Suhdannekomponentti kuvaa aikasarjan pitkän ajan vaihtelua trendin ympärillä. Usein trendi- ja suhdannekomponentti yhdistetään ja puhutaan vain trendistä. Ennen kaikkea lyhyille aikasarjoille trendin loppupää on epävarma. Siksi trendikäyrän rinnalla kannattaa tutkia myös alkuperäisen sarjan käyttäytymistä.

Kausitasoituksessa on kyse kausivaihtelukomponentin eliminoimisesta aikasarjasta. Kausipuhdistetusta sarjasta on usein helpompi havaita pitkän ja lyhyen aikavälin kehityssuunta sekä viimeaikaiset merkittävät poikkeamat sarjan kehityksessä.

Trendi saadaan poistamalla kausitasoitettusta sarjasta vielä jäännössarjan vaihtelu.

Jäännöskomponenttiin sisältyy kaikki se vaihtelu, joka ei sisälly mihinkään muuhun komponenttiin.

2.3.2 Käytetyt työpäiväkorjaus- ja kausitasoitusmenetelmät

Palkkasummakuvaajien kausitasoituksessa käytetään TRAMO/SEATS –menetelmää, joka on Eurostatin suositusten mukainen. Eurostatin suosittama menetelmä parantaa kausitasoitettujen tietojen laatua ja kansainvälistä vertailtavuutta. Tarkempaa tietoa aikasarjojen kausivaihtelusta ja kausitasoitukseen käytetystä menetelmästä saa [Kausitasoitus Tramo/Seats -menetelmällä](#) -selosteesta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Liiketoiminnan kuukausikuvaajissa keskeistä on nopeus ja luotettavuus. Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineisto on laajuudessaan erinomainen pohja luotettavuudelle, sillä se sisältää Suomen lähes koko yritystoiminnan.

Uusimmat indeksiluvut voivat muuttua aineiston täydentymisen ja tietojen korjaantumisen vuoksi. Aineistossa voi olla virheitä esimerkiksi tietojen optisesta luvusta tai tiedonantajien virheistä johtuen. Aineisto täydentyy palkkojen osalta 7-9 kuukauden ajan. Sen vuoksi indeksilukuja päivitetään siihen asti, kunnes aineisto on kokonaan täydentynyt.

Yrityksille on annettu **toimialakoodi** päätoimintansa mukaan. Kuitenkin yrityksellä voi olla muutakin kuin päätoimialan mukaista toimintaa. Tästä syystä merkittävimmät sivutoiminnot on jaettu omiksi toimialayksiköikseen suorassa tiedonkeruussa.

Palkkasumma on sisällöltään hyvin pitkälti [Eurostatin määritelmän](#) mukainen. Määritelmästä poikkeamisesta johtuvia epätarkkuuksia pyritään poistamaan aineiston korjauksilla ennen laskentaa ja sen aikana. Ajallisesti tiedot ovat pääosin täsmällisesti kohdistettuja ja laskennassa käytetyt menetelmät harhattomia.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Palkkasummatiedot julkaistaan noin 40 päivän viiveellä. Laskennan tuloksena syntyvät toimialoittaiset palkkasummakuvaajat kuukausittain. Julkaisupäivät on koottu Tilastokeskuksen [julkistamiskalenteriin](#).

Alkuperäisen indeksisarjan lisäksi lasketaan kausitasoitettuja ja trendisarjat. Kaikille toimialoille lasketaan arvoindeksi sekä arvoindeksin muutosprosentti. Muutosprosentit lasketaan vertaamalla kutakin kuukautta edellisen vuoden vastinkuukauteen.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1 Tiedotteet

Palkkasummakuvaajista laaditaan kuukausittain yksi julkistus. Tuoreimman julkistuksen tiedot toimitetaan tilaajille sähköpostitse. Palkkasummakuvaajan tiedote ilmestyy julkaisupäivänä myös [Tilastokeskuksen kotisivulle](#).

5.2 Internetjulkaisut

Palkkasummakuvaajien uusimman julkistuksen lisäksi internetissä julkaistaan kuvaukset, katsaukset, aikasarjat ja kuviot kullekin tilastolle. Tiedot päivitetään aina uusimman tiedon ilmestyessä. Palkkasummakuvaajien toimialoittaiset sarjat julkaistaan internetissä myös Tilastokeskuksen maksuttomassa tilastotietokannassa ([StatFin](#)) sekä maksullisessa aikasarjatietokannassa ([Astika](#)).

5.3 Erityisselvitykset asiakkaille: Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Verohallinnon oma-aloitteisten verojen aineisto antaa mahdollisuuden varsin monipuolisten selvitysten tekemiseen. Suhdannetietoa tuotetaan toimialoittain ja alueittain sekä nimetyistä yritysryhmistä.

[Asiakaskohtaisen suhdannepalvelun](#) avulla voi saada tietoa esimerkiksi liikevaihdosta, viennistä, palkoista tai henkilöstömäärästä alueittain, kokoluokittain tai erilaisista yritysryhmistä. Lisäksi kasvukatsauksen avulla voi saada tarkempaa suhdannekehityksen taustoja selittävää tietoa. Tiedot suhdannekehityksestä toimitetaan asiakkaille sopimuksen mukaan kuukausittain, neljännesvuosittain tai vuosittain.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Palkkasummakuvaajien aikasarjat ovat ajallisesti vertailukelpoisia. Toukokuussa 2014 palkkasummakuvaajissa otettiin käyttöön Yritystilastojen yhtenäinen tuotantojärjestelmä. Uudistus paransi palkkasummakuvaajien laatua lisäämällä sen yhteneväisyyttä muihin yritystilastoihin. Merkittävimmät muutokset liittyivät toimiala- ja yritysluokitusten yhtenäistämiseen sekä

yrittäjärjestelyiden aiempaa laajempaan käsittelyyn. Uudistuksen yhteydessä palkkasummakuvaajat laskettiin uudelleen vuoden 2013 alusta, mikä näkyi tietojen tarkentumisena osalla julkaistavista toimialoista. Muutosten vaikutukset on huomioitu tilaston tuotannossa siten, ettei julkaistuihin indeksisarjoihin muodostu aikasarjakatkoksia. Tilasto tulkinta on säilynyt muutoksen myötä niin ikään ennallaan. [Lisätietoa](#) tuotannon uudistamisesta ja tilastoista, joita uudistus koskee.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

7.1 Tilastojen eri käyttötarkoitukset

Tilastokeskuksen tuottamat yritystilastot voidaan jakaa rakenne- ja suhdannetilastoihin. Tilastojen erot syntyvät niiden kuvausaikavälin pituudessa, julkaisemisviiveessä sekä tietosisällön laajuudessa siten että suhdannetilastojen kuvausaikaväli ja julkaisemisviive on lyhyempi ja niiden tietosisältö suppeampi kuin rakennetilastoissa. Yritysten rakennetilastoihin kuuluu muun muassa yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto, joka kuvaa yritysten rakennetta ja toimintaa vuositasolla. Yritysten suhdannetilastoja ovat muun muassa liiketoiminnan kuukausikuvaajat (liikevaihto- ja palkkasummakuvaajat). Vuositilastot ovat poikkileikkauksia ko. vuoden yritystoiminnasta. Sen sijaan suhdannetiedot on tehty ajallisesti vertailukelpoisiksi esim. yrittäjärjestelyjen ja toimialasiirtojen osalta siten, että indikaattorit kuvaavat kunkin toimialan suhdannekehitystä ajassa.

Vuositasoisesta yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastosta julkaistaan vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tilastot. Ennakkotiedot valmistuvat tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuussa ja lopulliset tiedot joulukuussa.

7.2 Kalenterivuosi vs. tilikausi

Yrittäjärekin ja tilinpäätöstilastojen palkkatiedot ovat tuloslaskelman mukaisia. Palkkatiedot ovat yritysten tilikausilta, jotka eivät aina vastaa kalenterivuotta. Sen sijaan palkkasummakuvaajissa kullekin kalenterikuukaudelle kohdistuu sille kuuluva palkkatieto yrityksen tilikaudesta riippumatta. Vuositilastoissa kullekin vuodelle kohdistuvat kyseisen vuoden aikana päättyvät tilikaudet.

7.3 Käsitteiden vertailtavuus

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston henkilöstökustannukset on laajempi käsite kuin ennakonpidätyksen alaiset palkat. Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston henkilöstökustannukset kattavat palkat ja palkkiot, eläkekulut sekä muut henkilösivukulut. Sen sijaan yrityksen maksamat bruttomääräiset palkat (eli palkkasumma –muuttuja) vastaa palkkasummakuvaajien käsitettä kaikissa tilastoissa.

7.4 Kuvausjoukon vertailtavuus

Palkkasummakuvaajat sisältävät julkisyhteisöjen ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen maksamat palkat. Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston julkisyhteisöjen maksamat palkat eivät sisälly, vaan ne julkaistaan erikseen.

Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilastoon tulevat yritykset, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta tilastovuonna ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto tai tase on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan. Palkkasummakuvaajissa mukana ovat kaikki palkkoja maksavat työnantajat.

Yritysten aloittamisia ja lopettamisia käsitellään eri tavalla tilaston käyttötarkoituksesta riippuen. Yritysrekisterin vuositilastossa aloittaneista ja lopettaneista yrityksistä mukana ovat vain yli puoli vuotta tilastovuonna toimineet ja em. kokorajat täyttävät yritykset. Palkkasummatietojen laskennassa aloittaneet ja lopettaneet yritykset ovat mukana heti, kun tieto aloittamisesta tai lopettamisesta on varmistunut ja yritys on tullut arvonlisäverovelvolliseksi tai jäänyt arvonlisäverovelvollisuuden rajan alapuolelle. Aloittamis- ja lopettamisvaiheessa yritysten palkat ovat harvoin euromääräisesti suuria, mutta ne vaikuttavat toimialojen kehitykseen eri tavoin erilaisissa suhdannetilanteissa.

Päivitetty 13.3.2018